

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Quid per pietatem aliquibus exhibeatur? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

tum Deo exhibere, ita secundario gradu ad pietatem pertinet exhibere cultum parentibus & patriæ. In cultu autem parentum includitur cultus omnium consanguineorum: quia etiam consanguinei ex hoc dicuntur quod ex eisdem parentibus processerunt: ut patet per Philosophum in 8. Ethic. * In cultu autem patriæ intelligitur cultus omnium conciuum, & omnium patriæ amicorum. Et ideo ad hos pietas principaliter se extendit.

li. 8. c. 12.
tom. 5.

Ad primum ergo dicendum, quod in maiori includitur minus. Et ideo cultus qui Deo debetur, includit in se, sicut aliquid particulare, cultum qui debetur parentibus. Unde dicitur Malach. 1. Si ego pater, ubi est honor meus? Et ideo nomen pietatis etiam ad diuinum cultum refertur.

Ad secundum dicendum, quod sicut Aug. dicit in 10. de ciuit. Dei, More vulgi nomen pietatis etiam in operibus misericordie frequentatur. Quod ideo arbitror euenisse, quia hæc fieri precipue mandat Deus, quæ sibi præ sacrificijs placere testatur: ex qua consuetudine factum est, ut & Deus ipse pius dicatur.

li. 10. c. 2.
à medio
tom. 5.

Ad tertium dicendum, quod communicationes consanguineorum & conciuum magis referuntur ad principia nostri esse, quam aliæ communicationes. Et ideo ad has nomen pietatis magis extenditur.

A R T. I. C. I. I. *Utrum pietas exhibeat parentibus sustentationem?*

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod pietas non exhibeat parentibus sustentationem. Ad pietatem enim videtur pertinere illud præceptum decalogi, Honora patrem tuum & matrem tuam. Sed ibi non præcipitur nisi honoris exhibitio. Ergo ad pietatem non pertinet sustentationem parentibus exhibere.

336

¶ 2 Præterea, illis homo debet thesaurizare, quos tenetur sustentare. Sed secundum Apostolum, ut habetur 2. ad Cor. 12. filij non debent thesaurizare.

K k 3 pa-

parentibus. Ergo non tenentur eos per pietatem sustentare.

¶ 3. Præterea, Pietas non solum extendit se ad parentes, sed etiam ad alios consanguineos, & conciuos, ut dictum est *. Sed non tenetur aliquis omnes consanguineos & conciuos sustentare. Ergo nec etiam tenetur ad sustentationem parentum.

¶ *Ar. præc.*

S E D contra est, quod dominus Matth. 15. redarguit Phariseos, quod impediabant filios, ne parentibus sustentationem exhiberent.

R E S P O N D E O dicendum, quod parentibus & conciuibus aliquid debetur dupliciter. Vno modo per se. Alio modo per accidens. Per se quidem debetur eis id quod decet patrem, in quantum pater est: qui cum sit superior, quasi principium filij existens, debetur ei à filio reuerentia & obsequium. Per accidens autem aliquid debetur patri, quod decet eum accipere secundum aliquid quod ei accidit: puta si sit infirmus, quod visitetur, & eius curationi intendatur; & si sit pauper, quod sustentetur: & sic de alijs huiusmodi, quæ omnia sub debito obsequio continentur. Et ideo * Tullius dicit, quod pietas exhibet & officium & cultum: ut officium referatur ad obsequium, cultus verò ad reuerentiã siue honorem: quia ut dicit Aug. in † 10. de ciuit Dei, Dicimur colere homines, quos honorificatione, vel recordatione, vel presentia frequentamus.

* *lib. 2. de Inuent. fol. 4. ante fin. lib. † li. 10. c. 1 in medio, to. 5.*

Ad primum ergo dicendum, quod in honoratione parentum intelligitur omnis subuentio quæ debet parentibus exhiberi, ut Dominus interpretatur Matth. 15. Et hoc ideo, quia subuentio fit patri ex debito, tamquam maiori.

Ad secundum dicendum, quod quia pater habet rationem principij, filius autem habet rationem à principio existentis: ideo per se patri conuenit, ut subueniat filio: & propter hoc non solum ad horam debet ei subuenire, sed ad totam suam vitam: quod est insaurizare. Sed quod filius aliquid conferat patri, hoc est

est per accidens, ratione alicuius necessitatis instans, in qua tenetur ei subuenire, non autem thesaurizare, quasi in longinquum: quia naturaliter non parentes filiorum, sed filij parentum sunt successores.

Ad tertium dicendum, quod cultus & officium, ut Tullius dicit *, debetur omnibus sanguine iunctis, & patriz beneuolis. Non tamen æqualiter omnibus, sed præcipuè parentibus; alijs autem secundum propriam facultatem, & decentiam personarum.

ARTIC. III.

Vtrum pietas sit specialis virtus ab alijs distincta?

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod pietas non sit specialis virtus ab alijs distincta. Exhibere enim obsequium & cultum aliquibus, ex amore procedit. Sed hoc pertinet ad pietatem. Ergo pietas non est virtus à charitate distincta.

¶ 2 Præterea, Cultum Deo exhibere, est proprium religionis. Sed etiam pietas exhibet cultum Deo, ut dicit August. * 10. de ciuit. Dei. Ergo pietas non distinguitur à religione.

¶ 3 Præterea, Pietas quæ exhibet cultum & officium patriæ, videtur esse idem cum iustitia legali, quæ respicit bonum commune. Sed iustitia legalis est virtus generalis, ut patet per Philosoph. in 5. ethicor. * Ergo pietas non est virtus specialis.

SED contra est, quod ponitur à Tullio † pars iustitiæ.

RESPONDEO dicendum, quod aliqua virtus specialis est, ex hoc quod respicit aliquod obiectum secundum aliquam specialem rationem. Cum autem ad rationem iustitiæ pertineat, quod debitum alij reddat: ubi inuenitur specialis ratio debiti alicui personæ, ibi est specialis virtus. Debetur autem aliquid alicui specialiter, quia est connaturale principium, producens in esse, & gubernans: Hoc autem principium respicit pietas, in quantum parentibus, & patriæ, & his qui ad hæc ordinantur, officium

K k 4 & cul-

* li. 2. de Inuit in fol. 4. ante med. tom. 5.

537

lib. 10. c. 1. to. 5.

li. 5. ethi. c. 1. et 2. † li. 2. de Inuit in fol. 4. ante fin. l. b.